



Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 5. Utrùm præter habitus theologicos fidei, spei & charitatis, admittenda sit gratia sanctificans, ab illis realiter distincta, illisque realiter superaddita; quæ cum illis hominem sanctificet, & ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

Juxta Synodum igitur, causa formalis nostrae justificationis unica est, non quia est una simplex entitas, sed quia duplex non est, una intrinseca, & altera extrinseca; vel, si vis, quia prae inhaerentem justitiam, non est alia forma justificans; quamvis ipsa inhaerens justitia, quae sola per modum formae justificat, non sit unica unitate simplici, sed collectionis tantum, sicut aedificium est unicum, & civitas unica.

Obj. 3. Si habitus virtutum theologiarum pertinent ad constitutivum inhaerentis justitiae, ad illud etiam pertinent habitus supernaturales virtutum moralium: nam si intrinseca & permanens habilitas operandi justè circa Deum immediatè, est de ratione inhaerentis justitiae, est quoque de ejus ratione intrinseca & permanens habilitas operandi justè in materia virtutum moralium supernaturalium. Atqui consequens videtur non esse admittendum. Ergo, &c.

R. habitus supernaturales virtutum moralium, ex hypothesi quod datur, pertinere ad constitutivum inhaerentis justitiae, & ejus quasi substantiam physicam constituere cum habitibus virtutum theologiarum; cum hoc tamen discrimine, quod habitus virtutum theologiarum sint partes magis praecipuae, & quasi essentialiales inhaerentis justitiae; habitus verò supernaturales virtutum moralium sint illius partes minus praecipuae, & quasi integrantes tantum. Unde cum dicimus inhaerentem justitiam consistere in habitibus theologicis fidei, spei & charitatis, subintelligendum est, tanquam partibus magis praecipuis, & quasi essentialibus, ex hypothesi tamen quod datur habitus supernaturales virtutum moralium distincti ab habitibus Theologicis, quod non est aded certum.

ARTICULUS V.

Utrum prae habitibus theologicis fidei, spei & charitatis, admittenda sit gratia sanctificans, ab illis realiter distincta, illisque realiter superaddita, quae cum illis hominem sanctificet, & renovet interiorius.

RESPONSIO.

Videtur non esse admittenda.

Prob. breviter. Nam 1. talis gratia neque ex Scriptura, neque ex Traditione, neque ratione aliqua efficaciter potest ostendi. 2. Talis gratia nulla videtur esse necessitas; cum ex Tridentino videantur infusi habitus fidei, spei & charitatis, sufficere ad hoc ut homo sanctificetur, renovetur interiorius, inferatur Christo, & vivum ejus membrum efficiatur, Ergo, &c.

Obj. 1. Scripturae passim innuunt gratiam sanctificantem distingui realiter ab habitibus theologicis. Ergo, &c. *Neg. ant. Probabis.* 1. Enim docent nos fieri consortes divinae naturae per gratiam sanctificantem. 2. Docent nos per gratiam sanctificantem fieri Deo gratos, amicos Dei, & ejus haeredes. Atqui nihil horum praestare possunt habitus theologici. Ergo, &c. *R. neg. min.* Nam 1. habitus theologici, ac imprimis charitas, tribuunt nobis quoddam esse supernaturale & divinum; cum sint praestantissima quaedam naturae divinae participationes, & potentiae operandi modo quoddam excellentissimo circa Deum immediatè. Hoc non obscure innuit Scriptura, cum ait 2. Petri cap. 1. nobis à Deo maxima & pretiosa promissa donari, quibus efficiamur divinae consortes naturae. 2. Quod etiam habitus theologici nos reddant Deo gratos, & efficiant ejus amicos, filios adoptivos, atque haeredes, infra ostendetur.

Dices. Ex Scriptura. Spiritus sanctus prius nobis datur per gratiam sanctificantem, quam nobis infundatur charitas habitualis, juxta illud Rom. c. 5. *Charitas Dei diffusa est in cordibus nostris per Spiritum sanctum, qui datus est nobis.* Ergo, &c. *R. neg. ant.* Nam in tantum Spiritus sanctus dicitur nobis dari in justificatione, in quantum incipit in nobis esse novo modo, per specialem scilicet assistentiam, & per productionem & conservationem virtutum theologiarum; nec aliud intendit Apostolus loco laudato.

Dices. Prius diligimur à Deo, quam ipsum diligamus, juxta illud 1. Joan. c. 4. *In hoc est charitas (Dei) non quasi dilexerimus Deum (priores), sed quoniam ipse prior dilexit nos.* Ergo habitualis charitas, qua diligimus Deum, posterior est gratia sanctificante, qua sumus Deo grati & amabiles, proindeque ab eo diligimur.

R. dist. ant. Prius diligimur à Deo dilectione benevolentiae, quam ipsum diligamus, C. ant. Dilectione amicitiae, N. ant. & conf. Duplex est amor Dei erga nos, amor benevolentiae, & amor amicitiae. Amor benevolentiae est ille, quo Deus nos amat, non quia sumus, nondum enim sumus, sed ut simus ei grati & amabiles, eumque amemus. Amor amicitiae est ille, quo Deus amat nos, quia sumus justì & sancti, adeoque ei amabiles & grati, eumque amamus amore charitatis.

1. Itaque Deus amat nos amore benevolentiae. 2. Sic nos amando, infundit nobis charitatem habitualement, cum aliis virtutibus theologicis, & infundendo facit nos justos, sanctos; ac sui dilectores, ac proinde sibi gratos & amabiles. 3. Quia justì sumus & sancti, ipsiusque dilectores, & ejus amore digni, amat nos amore amicitiae. Ex quibus apparet nullum relinquere locum gratiae sanctificantis, distinctae & diversae à charitate habituali, & aliis virtutibus theologicis.

Amor amicitiae supponit in nobis infusionem charitatis habitualis, & aliarum virtutum theologiarum. Infusio charitatis habitualis, & aliarum virtutum theologiarum, supponit amorem benevolentiae. Amor verò benevolentiae nullum planè motivum ex parte nostri supponit, quale posset esse gratia aliqua, qua redderemur grati & amabiles Deo: est enim amor, quo Deus nos indignos, ex pura misericordia diligit; & quia sic diligit movet nos quomodo nobis aptum est ut disponamus & praeparemus nos per actus salutares ad obtinendam justificationis gratiam, quae non est sola peccatorum remissio, sed & sanctificatio ac renovatio interioris hominis, quae fit per infusionem charitatis habitualis, & aliarum virtutum theologiarum.

Obj. 2. Concilium Tridentinum distinguit gratiam sanctificantem à virtutibus infusis. Nam sess. 6. c. 7. dicit hominem justificari per voluntariam susceptionem gratiae & donorum; & can. 11. anathematizat eos, qui dicunt hominem justificari vel sola imputatione justitiae Christi, vel sola peccatorum remissione, exclusa gratia & charitate. Item Concilium Viennense sub Clemente V. ait in baptismo tam parvulis quam adultis conferri informantem gratiam, & virtutes. Ergo, &c.

R. neg. ant. Ad prob. R. Cum Concilia dicunt gratiam & dona, gratiam & virtutes, vel idem planè per has voces intelligunt, vel nomine gratiae charitatem, & nomine donorum & virtutum alios habitus infusos significant; ita ut perinde sit ac si dicerent charitatem & alia dona infusa, charitatem & alias virtutes infusas. Porro nobis apertè faver Synodus Trid. can. 11. cum enim dicit: *Exclusa gratia & charitate, quae in cordibus eorum per Spiritum sanctum diffundatur, atque illis inhaereat, & non dicit, diffundantur, atque illis inhaereant,* manifestè significat se per gratiam & charitatem planè intelligere.

Obj. 3. Patres admiscere gratiam sanctificantem, à virtutibus theologicis distinctam. *Nego. Probabis.* 1. S. Dionysius c. 2. de celesti hierarchia parte 1. dicit, non posse operari divina eum, qui divinum statum consecutus non fuerit. 2. S. Augustinus lib. de gratia Christi c. 30. ait se gratiam, qua justificamur, id est, qua charitas diffunditur in cordibus nostris, nusquam Pelagium & Celestium invenire, quem admodum confitenda est, confiteri.

R. ad 1. Statum illum divinum, sine quo non possumus operari divina, tribui nobis formaliter per habitus virtutum theologiarum, per quos etiam formaliter nobis tribuitur facultas exercendi operationes divinas. *R. ad 2.* S. Augustinum loqui de gratia, non qua formaliter, sed qua efficienter justificamur;

sequ

seu de gratia, non habituali, sed actuali, qua indigemus ad exercendos actus salutes, qualis est contritio charitate perfecta, per quam justificationis beneficium consequimur.

Obj. 4. Virtutes theologicæ non disponunt sufficienter hominem ad finem supernaturalem, neque hunc finem reddunt homini connaturalem, & ipsam animæ substantiam non exornant immediate. Ergo præter illas, admitti debet forma sanctificans, quæ illos omnes effectus præstet. *R. neg. ant.* quoad omnes partes, Nam 1. virtutes theologicæ dant completam habilitatem ad operandum sicut oportet ad consequendum finem supernaturalem. 2. Immediate recipiuntur in substantia animæ, quam à potentiis suis naturalibus distinctam esse, malè supponunt adversarij. 3. Animam evehunt ad esse divinum, cui finis supernaturalis non potest non esse connaturalis.

Dices. Virtutes naturales non dant esse naturale, sed supponunt. Ergo similiter virtutes supernaturales non dant esse supernaturale, sed supponunt illud. *R. neg. conseq.* Nam virtutes naturales non dant posse operari naturaliter, sed illud supponunt. Ergo à fortiori supponunt esse naturale. Virtutes verò supernaturales dant posse operari supernaturaliter; unde nec mirum est, quòd etiam dicantur dare esse supernaturale. Sicut ergo anima dat homini esse naturale, & posse operari naturaliter; ita virtutes theologicæ dant esse supernaturale, & posse operari supernaturaliter; atque ita seipsas sunt illud esse supernaturale ac divinum, cuius sunt potentia.

ARTICULUS VI.

Utrum peccatorum remissio sit effectus formalis iustitiæ inhaerentis.

PROPOSITIO.

Peccatorum remissio est effectus formalis iustitiæ inhaerentis.

Prob. ex Concilio Tridentino, Nam 1. Synodus sess. 5. can. 5. definit, per Jesu Christi Domini nostri gratiam, quæ in baptismo confertur, reatum originalis peccati remitti, & tolli totum id, quod veram propriam peccati rationem habet. Atqui gratia illa, quæ in baptismo confertur, est inhaerens iustitia. Ergo per inhaerentem iustitiam, quæ in baptismo infunditur, reatus originalis peccati remittitur, & tollitur totum id, quod veram & propriam peccati rationem habet. Ergo inhaerens iustitia exercet veram causalitatem circa remissionem peccatorum: non nisi formalem. Ergo, &c.

2. Synodus sess. 6. c. 7. docet unicam esse causam formalem nostræ justificationis, nempe iustitiam inhaerentem. Ergo inhaerens iustitia est causa totalis justificationis nostræ in linea causæ formalis. Ergo tota justificatio nostra est ab inhaerente iustitia, ut à causa formali. Atqui justificatio nostra consistit ex parte in remissione peccatorum, ut docet Synodus eodem loco. Ergo remissio peccatorum est ab inhaerente iustitia, ut à causa formali, adeoque, quod idem est, remissio peccatorum est effectus formalis iustitiæ inhaerentis.

3. Denique, juxta Synodum eodem loco, justificatio nostra tam est ab inhaerente iustitia, ut causa formali; quam est à Deo, ut causa efficiente; à merito Christi, ut causa meritoria, & à sacramento, ut causa instrumentali. Atqui justificatio nostra, etiam quoad remissionem peccatorum, est à Deo ut causa efficiente, à merito Christi ut causa meritoria, & à sacramento ut causa instrumentali. Ergo similiter, etiam quoad remissionem peccatorum, est ab inhaerente iustitia ut causa formali.

Obj. Tridentinum sess. 6. c. 7. modo citato, dicit justificationem non esse solam remissionem peccatorum, sed & sanctificationem & renovationem interioris hominis, per voluntariam susceptionem gratiæ & donorum; & inferius, hominem cum remissione pec-

catorum infusus accipere fidem, spem & charitatem. Atqui hæc verba meram concomitantiam remissionis peccatorum cum infusione inhaerentis iustitiæ significant, non aliquam causalitatem inhaerentis iustitiæ in remissionem peccatorum. Ergo gratis asseritur hæc causalitas. *R. neg. conf.* Nam hanc causalitatem aliis verbis eodem capite, & alibi, nempe sess. 5. can. 5. evidenter significat Synodus.

Dices. Si remissio peccati est effectus formalis inhaerentis iustitiæ, frustra Concilium dixit veniam peccatorum dari cum inhaerente iustitia: manifestum enim est, data forma, dari effectum formalem. *R.* Concilium non dicit dari veniam peccatorum cum inhaerente iustitia, sed cum venia peccatorum dari iustitiam inhaerentem; ubi supplendum est, cuius ipsa peccatorum venia est effectus formalis.

Porro cum Synodus dicit cum peccatorum remissione infundi inhaerentem iustitiam, solum intendit damnare sententiam hæreticorum, asserentium justificationem in sola peccatorum remissione consistere, adeoque negantium in justificatione infundi gratiam & dona, quibus homo sanctificetur & renovetur interiorius; contra quos docet Synodus, justificationem in duobus consistere, nempe in remissione peccatorum, & renovatione interioris hominis. Quorum duorum unum, nempe renovationem interioris hominis, disertè ait esse effectum formalem inhaerentis iustitiæ, quæ in justificatione infunditur; de altero verò, nempe de remissione peccatorum, non negat, sed æquivalenter asserit; dicendo unicam esse causam formalem nostræ justificationis, nempe iustitiam Dei, non qua ipse iustus est, sed qua nos iustos facit, & qua proinde nos purgat ab omni labe mortali: ejusmodi enim purgatio ad veram iusti denominationem essentialiter requiritur.

Obj. In justificatione prius remittuntur peccata, quam infundatur iustitia. Ergo remissio peccatorum non est effectus formalis iustitiæ: nam si esset, prius infunderetur iustitia, quam remitterentur peccata. *Neg. ant. Prob.* Tridentinum, cum loquitur de remissione peccatorum, & infusione iustitiæ, primo loco ponit remissionem peccatorum. Ergo, &c. *R. neg. conf.* Concilium enim loquitur contra asserentes justificationem in sola peccatorum remissione consistere; & primo loco ponendo peccatorum remissionem, non aliud intendit dicere, quam præter peccatorum remissionem, consistendam etiam esse sanctificationem & renovationem interioris hominis, quæ esse non potest sine infusione inhaerentis iustitiæ. Ad hoc autem necesse non est, ut dicantur peccata prius remitti, quam infundatur iustitia. Et consistendo justificationem non esse solam remissionem peccatorum, sed & renovationem interioris hominis per infusionem iustitiæ, possum dicere iustitiam, quæ in justificatione infunditur, esse causam formalem non solum renovationis interioris hominis, sed etiam remissionis peccatorum, atque ita in justificatione iustitiam prius infundi, quam peccata remittantur.

Dices. Sess. 6. c. 4. Synodus justificationem describit translationem à statu peccati ad statum iustitiæ. Ergo ex Synodo, prius relinquitur status peccati, quam acquiratur status iustitiæ. Ergo ex Synodo, prius remittuntur peccata, quam infundatur iustitia. *R. neg.* hanc secundam conf. Aliud enim est, prius relinqui statum peccati, quam acquiratur status iustitiæ; & aliud, prius remitti peccata, quam infundatur iustitia. Itaque in justificatione infunditur iustitia; per iustitiam infusam remittuntur peccata; remissis peccatis, homo desinit esse in statu peccati, & incipit esse in statu iustitiæ, quo pacto à statu peccati transfertur ad statum iustitiæ, qui consistit in permanenti puritate ab omni peccato mortali; & intrinseca habilitate exercendi actus divini ordinis.